

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Fides Anabaptistarum in plerisque nouorum Euangelicorum fidei est conformis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

cum prandebis: ac simul cum dicto intra cubiculum eum abducit. Strata mensa, uxor lancem infert cibo elixo plenam. Loris manibus, quinque aderant pueri, duo patris familias filij, tres, eius commensales. Finita precatione, bonus ille pater familias cibum aequaliter in tot quot conuiuia erant, portiones diuisum distribuit: quam tamen aequalitatem in potu non seruabat. Ipse enim bonum uinum Rhenanum, (fortasse ad tractandum hospitem) ceteri cereuisiam bibebant. Post tenuis hoc prandium (quod tamen Anabaptista ille laudabat, & sumtuosum nostrorum luxum ridebat.) Spondanus de articulis quibusdam religionis disputare incepit, & inter alia de Baptismo: de quo ille satis prolixè ita disseruit ut in sua religione bene uersatus non iniuria uideretur. Papista, aiebat inter alia, Confirmationem pueris dare quando baptismum dare oportebat, qui pueris nihil prodest fidem non habentibus. Nec Confirmatio, ut ipsa Decreta uolunt, nisi ijs qui ad discretionis annos perueniunt dari debet, ut scilicet infans in memoriam suscepti à se Christianismi redueatur. Atque hic est Baptismus, inquit, ille. Spondano antiquam Ecclesie consuetudinem opponente. Ille, si, inquit, antiquitatem uolumus, age ad quatuor Euangelistas abeamus: Quod si uos Papistarum more antiquitatem allegare uolueritis, Confessio uestra Geneuensis (erat enim tum Spondanus Caluinista) mox in famum abibit. Prolatis deinde Biblijs (erat uero Seruati uersio) loca quadam ex S. Matthaei Euangelio & Actis Apostolorum fuisse lecta. Spondano dicente, Annon Christus dicit: Simite paruulos ad me uenire. Sic, ait Anabaptista, nimirum ut instruantur. Replicante Spondano: Qui fieri potest ut intantia à Christo baptizatorum multitudine, nullus infans fuerit? Anabaptista, Annon, inquit, fieri potuit, ut nulli ibi infantes fuerim? Vobis succumbit probatio. Neque enim inuenimus à Christo aut Apostolis infantes huius mysterij incapaces, fuisse baptizatos. Inde ad alia digressus, omnes uita sua ac familia rationes explicabat: quomodo scilicet ipse manus labore ad victum parandum, & animum SS. scripturarum lectione, ad discenda Dei mandata exerceret, aiebat, hoc modo Apostolos & primitiuos illos Christianos uixisse, manibus victum sibi quarentes, & in honesta sua paupertate Deum glorificantes. Latine expedite atque eleganter loquebatur, Græcæ etiam linguæ non ignarus, quas linguas Spondanus exacte callebat, Græcam præsertim, ut qui uicesimo ætatis anno in Homerum & Hesiodum Commentarios dederat. Spondanus mihi ipse fassus est, ex hominis sermone ac moribus, frugalitate, & tam honesta totius quamuis exiguæ familiæ specie ingenti admira-

tionem se fuisse percussum. Sed quid mirum Caluinistam, tunc cum adhuc ueram sanctitatem ignoraret, admiratione Anabaptisticæ hypocrisis esse delusum, quam postea Catholicus penetrauit & rixit!

III. Ad alia igitur religionis Anabaptisticæ capita transeamus. Ea uero pleraque (de Baptismo & paucis alijs exceptis) Lipsiensi & Geneuensi Confessionibus sunt conformia. Cuius quidam noster, Reformatæ, quam uocant, religionis, quo ego interprete cum illis disputans utebar (omnem enim eorum doctrinam, eiusque fundamenta pernoctaram) quum uideret nouos hos Doctores, quos ille tamquam pessimos hæreticos apud me traduxerat, in plerisque Geneuensem Catechismum sequi eademque docere, uehementi correptus fuit admiratione. (a) 1. Nam & Missam tamquam Sathana inuentum detestantur. Aiunt eam in nouo D. N. Testamento non reperiri: nec ea opus esse, sed ad diuinum cultum præces & Sermonem satis esse. 2. Delirorum esse, Purgatorium credere: eoque nec illi pro defunctis orant. 3. Qui sanctos inuocant, Deo facere iniuriam. 4. Imagines itidem detestantur, à Cruce abhorrent. 5. Nominis IESU aut DEIPARÆ Virginis nullam reuerentiam deserunt. 6. Ad fidem neminem cogendum esse aiunt, ut quæ donum Dei sit. Nec Christum nec Apostolos uia uos, aut contra hæreticos & infideles seculari brachium implorasse. Hoc idem Lutherus docuit tunc quum Edictum de conscientiarum libertate promulgauit. (b) Hæc eadem sunt Propositiones, quibus primarius quidam in Francia Minister Caroli Martelli, Frisios, missis prius Doctoribus, ad Christianam fidem compellentis, factum reprehendit magis quam laudat. Zelus hic, inquit, (c) homini bellatori condonari potest. Sed reuera animi armis uinci non possunt, nec religio imperari, sed rationibus & argumentis in corda induci debet. Sic Anabaptista, nemini religionis causa uim, multo minus quamcumque ob causam Christiano mortem inferendam esse docent, sed si opus sit, excommunicatione utendum. 7. Papam eodem quo Lutherani, Caluinista, & reliqui hæretici titulo insigniunt, Antichristum appellantes. 8. Cum eisdem, solenne sacrificium & sacerdotium tollunt. 9. Cum Zuinglianus, realem Iesu Christi in Sacramento præsentiam negant, (d) ac Cænam (sic enim cum alijs Sacramentarijs appellat)

a Bulling. lib. 1. cap. 8. Alber. contra Carth. stad. b Franck. p. 1. 3. tit. M. Cochl. in Act. & alij. c Serres in Inuent. d Gassit. fol. 230. Bullin. lib. 6. cap. 8.

lant) non aliam ob causam celebrandam dicunt, quam ad mutuam inter Christianos charitatem confirmandam, & memoriâ passionis Dominicæ recolendam. Forma eius celebrandæ in Ceremonijs quam fide aut doctrina similis fere est ei qua apud novos Evangelicos, quos nonnulli Reformatos, nos Calvinistas appellamus, observatur. Hoc ipsum Pradicantes Lutherani Anno MDLXI. Calvinistas à Senatu, quum septennium iam ibi commorati essent, eiecit. exprobarunt, quod scilicet eundem quem Anabaptista errorem fouerent. Communionem enim corporis & sanguinis Iesu Christi, quam Calvinista statuant fideles quotidie etiam extra Cœnam Domini frui, exceptis tantum signis externis, qua sunt panis & vinum sanctificatum.

IV. Anabaptista Cœnam celebraturi, superintendentes quosdam seu inspectores habent, qui tempus indicunt. Cœtu congregato, unus Euangelium legit, lingua vulgari. Interim Pastor suggestum conscendit, & Bibliorum codicem ante se pluteo imponit. Psalmos non decantant, ut plerique omnes alij Evangelici. (a) Aiunt enim, id ab Apostolis nusquam mandatum, nec permissum ut maribus & feminis permissis vocibus ac sonitu templa implerent. Factis precibus, Pastor locum aliquem scriptura explicat. Sermone finito, de pane & vino exiguam particulam ad singulos fratres circumfert, qui omnes suis quisque locis stantes, & capitibus nudi conticent. Panis hanc particulam singulis manibus tantisper tenent, dum Pastor ad locum suum reuersus, pro se quoque particulam accipit. Tum ille longa oratione mysterium hoc explicat, ac tandem, Mei fratres, inquit, Accipite, manducate, & annunciate mortem Domini. Sic igitur singuli bucellam deglutiunt, & suum Christum fide accipiunt. Deinde eodem modo vinum circumfert, inquit, Bibite in nomine Christi ad commemorationem effusi sui sanguinis. Fit saepenumero ut hæc ratione integrum diem absoluant, Deo gratias agendo, precando, meditando, ac lacrymas precibus miscendo, ut Anabaptista ipsi mihi narrarunt. Licet autem cum Zuinglio credant, Nihil in hoc Sacramento esse præter solum panem, nec corpus Christi aliter quam per fidem recipi, in eo tamen differunt, quod Zuingliani Cœnam non nisi in publicis cœtibus celebrant & accipiunt, quam Anabaptista etiam ad aegrotos deferunt, ut & Lutherani. Illi transcentes panem & vinum accipiunt; hi vero suo in loco quiescentes, dum ad se deferatur expectant.

V. Præcipuus eorum error, quo à reliquis hæreticis discerni solent, circa baptismum versatur, porro apud ipsos baptizandus cœtui se sistit, & in genu procumbens, fidei suæ rationem reddit, & si quo officio aut magistratû functus sit, eo se abdi-

cat. Scribit Budneus, Nobilem quendam, tutmæ ductorem, sibi notum, qui hoc modo baptizari peterit, ac si voto potiretur, officium illud numquã amplius se accepturum sit pollicitus. Si mores, & in concionibus frequentandis assiduitas probentur, omnes acclamant, Fiat, Fiat. quod si quis se opponat, & baptizando vitium aliquod aut ignorantiam fidei exprobet, Pastor tantisper abstinere, dum omnia discutiantur. Si accusator crimen non probauerit, cœtu excommunicatur. Sin nemo contradicat, Pastor sumram manu aquam capiti baptizandi inspergit, his verbis: *Baptizote in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, sine vlla alia cæremonia aut benedictione. Ad erroris vero sui defensionem, aiunt, Prædubaptismum in Ecclesia hætenus vsitatum, (b) expressio Dei verbo repugnare, neque ab Apostolis vsurpatum: sed commentum esse Nicolai, alij dicunt, Eugenij Papæ; ad salutem necessarium esse rebaptizari, quod hoc modo ad nouam vitam regeneremur. Baptismum in infantia acceptum nullius esse virtutis. Secuodum Dei verbum, prius credere aliquem debere quam baptizetur: neq; vniquam baptismi mentionem fieri, vbi non etiam fidei meatio fiat. Eunuchum Candacæs cubicularium, & Cornelium antequam baptizarentur, in Christiana fide fuisse instructos. (c) Christum dicere: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit*. Necesse ergo esse ut fides & Baptismus mutuo se comitentur: nec à Seruatore nec ab Apostolis infantes vniquam baptizatos. Hæc ille fere scriptis prodiderunt; quæ profecto notatu digna sunt, ut in quibus cardo nostræ salutis versatur. His non ab similia Anno MCCXXX. in Francia disputauit Petrus quidam Brulius, qui ad sanum S. Ægidij postea fuit crematus. (d) Quod si hoc fundamentum firmum est & inconculsum, omnes controuersias quæ in Ecclesia Dei incidunt, è solo Dei verbo scripto dijudicari posse & debere; sic existimo, quemadmodum Arriani olim, ita iam hac ratione Anabaptistas superiores fururos Id Lutherus ipse fateatur (e) *Concedimus*, inquit, in S. scriptura nullum textum expressum esse ad refutandum Anabaptistarum errorem, vbi scilicet dictum sit,

Bapti-

a Hortens libr. de Anab. Cassand. Bulling. Dorp. &c. Bull. c. o. lib. 6. b Bulling lib. c. c. 1. & seq. fol. 285. b. & cap. 3. fol. 191. bb. iij. c. Act. 8. & 10. d Sur. com. hist. fol. 402. a. b. e Serm. cont. Anabap. & Melanph. in loc. comm. titul. de Baptismo par. 9.